

Primijeno 25-04-2025
 Kl. ozn. 643-03/25-05/1
 Ur. br. 141-01-25-003
 Org. jed. 01

Sveučilište u Rijeci • University of Rijeka

Trg braće Mažuranića 10 • 51 000 Rijeka • Croatia

T: (051) 406-500 • F: (051) 216-671; 216-091

W: www.uniri.hr • E: ured@uniri.hr

8. IZVJEŠTAJ O OCJENI DOKTORSKOG RADA

Opći podaci i kontakt doktoranda/doktorandice		
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice	Dea Aksentijević, mag. oec.	
Nositelj/Nositelji studija	Ekonomski fakultet Sveučilišta u Rijeci	
Naziv studija	Doktorski studij Ekonomije i poslovne ekonomije	
Matični broj doktoranda/doktorandice	247/21	
Naslov doktorske disertacije	Jezik pisanja rada	Hrvatski
	Hrvatski	Utjecaj ključnih ekonomskih čimbenika na razvojne mogućnosti hrvatskih otoka
	Engleski	The impact of key economic factors on the development opportunities of Croatian islands
Područje/polje	Društvene znanosti / ekonomija	

1. MENTOR/MENTORI

1.1. Mentor/Mentori

Titula, ime i prezime	Ustanova, država
Prof. dr. sc. Alen Jugović	Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet, Hrvatska

1.2. Komentor/Komentori

Titula, ime i prezime	Ustanova, država
Prof. dr. sc. Nada Denona Bogović	Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet, Hrvatska

1.3. Izabrano povjerenstvo za ocjenu doktorskog rada

Titula, ime i prezime	Ustanova, država
1. Izv. prof. dr. sc. Saša Čegar, Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet, predsjednik Povjerenstva	
2. Prof. dr. sc. Zoran Ježić, Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet, član	
3. Doc. dr. sc. Gorana Mudronja, Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet, članica	

2. OCJENA DOKTORSKOG RADA

2.1. Ocjena doktorskog rada

(ocjena mora sadržavati izvorni znanstveni doprinos i novo otkriće)

Stručno povjerenstvo u sastavu izv. prof. dr. sc. Saša Čegar, prof. dr. sc. Zoran Ježić i doc. dr. sc. Gorana Mudronja ocijenilo je doktorski rad kandidatkinje Dee Aksentijević, mag. oec pod naslovom „Utjecaj ključnih ekonomskih čimbenika na razvojne mogućnosti hrvatskih otoka“. Povjerenstvo je zaključilo da se radi o izvornom znanstvenom radu koji, na temelju relevantnih istraživačkih rezultata, stečenih spoznaja i znanstvenih doprinosa, kao i primjene odgovarajućih znanstvenih metoda, u potpunosti udovoljava svim kriterijima propisanim za doktorsku disertaciju. Doktorandica je u radu jasno definirala

znanstveno-istraživački problem, odredila svrhu i ciljeve disertacije te postavila glavnu hipotezu i četiri pomoćne, koje je uspješno dokazala u okviru disertacije.

Ova doktorska disertacija predstavlja značajan znanstveni doprinos razumijevanju i unapređenju pristupa analizi razvoja otočnih gospodarstava, nudeći istraživački okvir za sustavno i cjelovito sagledavanje razvojnih mogućnosti otočnih regija. U teorijskom smislu, doprinos se ogleda u povezivanju suvremenih teorija gospodarskog razvoja s analizom specifičnih obilježja otoka, koji se često suočavaju s višestrukim razvojnim ograničenjima. Disertacija produbljuje razumijevanje utjecaja ključnih ekonomskih čimbenika na razvoj otoka kroz primjenu teorijskih modela rasta. Dodatno, razvijen je pristup klasifikacije otoka u razvojne skupine, uz jasno definirane kriterije i dimenzije razvoja, čime se doprinosi teorijskom utemeljenju prostorne diferencijacije u području regionalnog razvoja, a posebno razvoja otoka kao specifičnih prostornih cjelina. S primijenjenog aspekta, disertacija donosi konkretan metodološki okvir koji uključuje integraciju kvantitativnih pokazatelja s kvalitativnim procjenama stručnjaka, što omogućuje identifikaciju prioriteta područja intervencije. Primjena ovakvog pristupa omogućuje holističko sagledavanje razvojnih izazova te kreiranje scenarija i smjernica koji mogu poslužiti kao temelj za oblikovanje učinkovitijih javnih politika usmjerenih na održiv i uravnotežen razvoj otočnih područja. Stoga, prikazani rezultati istraživanja korisni su kako znanstvenicima koji proučavaju regionalni i otočni razvoj, tako i donositeljima odluka i stručnjacima uključenima u oblikovanje i provedbu razvojnih politika na nacionalnoj i regionalnoj razini.

Glavni zaključci empirijskog dijela disertacije potvrđuju da ljudski kapital, mjere ekonomske politike i turizam pozitivno utječu na ekonomski rast otoka, pri čemu prometna povezanost ima najizraženiji učinak. Istraživanje također ukazuje da razvijeniji otoci često nemaju složeniju gospodarsku strukturu, što zahtijeva prilagodbu politika prema specifičnim potrebama pojedinih otočnih skupina. Ipak, cjelovito sagledavanje rezultata teorijskog i empirijskog dijela doktorskog rada naglašava ključnu ulogu diversifikacije gospodarstva i održivog upravljanja u smanjenju ovisnosti o sezonskom turizmu, što je presudno za stabilnost dugoročnog razvoja otoka.

Sukladno svemu prethodno navedenome, može se zaključiti kako je doktorandica Dea Aksentijević, mag. oec. u svom doktorskom radu demonstrirala sposobnost identifikacije i sustavne elaboracije znanstveno-istraživačkog problema, kritičkog povezivanja teorijskih spoznaja s empirijskim nalazima, te primjene adekvatnih kvantitativnih i kvalitativnih metoda u provjeri postavljenih hipoteza. Disertacijsko istraživanje je metodološki jasno koncipirano, što je rezultiralo rezultatima s istaknutim teorijskim doprinosom i praktičnom primjenjivošću. Na temelju toga, Povjerenstvo jednoglasno ocjenjuje da je doktorandica Dea Aksentijević, mag. oec. izradila iznimno kvalitetan doktorski rad koji u potpunosti ispunjava kriterije za dodjelu akademskog stupnja doktora znanosti u području društvenih znanosti, polje ekonomija.

2.2. Mišljenje i prijedlog

U skladu s prethodno iznesenom ocjenom, Stručno Povjerenstvo za ocjenu doktorskog rada doktorandice Dee Aksentijević mag. oec. donosi sljedeći

ZAKLJUČAK

- da je doktorski rad Dee Aksentijević, mag. oec., pod naslovom „Utjecaj ključnih ekonomskih čimbenika na razvojne mogućnosti hrvatskih otoka“, znanstveno djelo koje je doktorandica samostalno izradila te koje sadržava originalne znanstvene doprinose i spoznaje;
- da doktorandica prepoznaje ključne ekonomske čimbenike te vlada suvremenim teorijskim pristupima za analizu njihova utjecaja na razvoj i razvojne mogućnosti hrvatskih otoka, što joj je omogućilo primjenu metodologije znanstveno-istraživačkog rada radi stjecanja novih uvida, zaključaka i prijedloga;
- da doktorandica vlada metodološkim instrumentarijem znanstveno-istraživačkog rada – kako u procesu istraživanja, tako i u formuliranju, strukturiranju te interpretaciji rezultata znanstvenog istraživanja;
- da ovaj doktorski rad, po svom sadržaju, metodološkom pristupu i predloženim rezultatima istraživanja, potvrđuje kako doktorandica Dea Aksentijević, mag. oec., posjeduje potrebna znanja i kompetencije za izradu znanstvenog djela;
- da je doktorandica u svom doktorskom radu na odgovarajući način testirala postavljenu glavnu i pomoćne hipoteze;

- da doktorandica Dea Aksentijević, mag. oec., sukladno navodima iz ovog izvješća, ispunjava sve zakonske uvjete za pristupanje obrani doktorskog rada i stjecanje akademskog stupnja doktora znanosti iz znanstvenog područja društvenih znanosti, polja ekonomije.

Stručno povjerenstvo, temeljem provedene ocjene doktorskog rada Dee Aksentijević, mag. oec., daje sljedeći

PRIJEDLOG

Fakultetskom vijeću da:

- prihvati izvješće o ocjeni doktorskog rada Dee Aksentijević, mag. oec. pod naslovom "Utjecaj ključnih ekonomskih čimbenika na razvojne mogućnosti hrvatskih otoka",
- nastavi postupak stjecanja akademskog stupnja doktora znanosti iz znanstvenog područja društvenih znanosti, polje ekonomija, doktorandice Dee Aksentijević, mag. oec.,
- imenuje Povjerenstvo za obranu doktorskog rada,
- imenuje zapisničara te odredi vrijeme i mjesto obrane ovog doktorskog rada.

2.3. Izabrano Povjerenstvo za ocjenu doktorskog rada

Titula, ime i prezime, ustanova, država:	Potpis:
1. Izv. prof. dr. sc. Saša Čegar, predsjednik Povjerenstva	
2. Prof. dr. sc. Zoran Ježić, član	
3. Doc. dr. sc. Gorana Mudronja, član	

2.4. Sjednica nadležnog tijela i točka dnevnog reda u okviru koje je imenovano Povjerenstvo

Povjerenstvo za ocjenu doktorskog rada u sastavu izv. prof. dr. sc. Saša Čegar, predsjednik; prof. dr. sc. Zoran Ježić, član i doc. dr. sc. Gorana Mudronja, članica, imenovano je na 319. sjednici Fakultetskog vijeća Ekonomskog fakulteta u Rijeci održanoj 31. ožujka 2025. godine.

2.5. Napomena (po potrebi)

U Rijeci, 24.04.2025.

M.P.

Izv. prof. dr. sc. Saša Čegar, predsjednik Povjerenstva
Sveučilište u Rijeci, Ekonomski fakultet

Rijeka, 23.03.2025.

ZNAJSTVENA RECENZIJA DOKTORSKOG RADA	
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice	Dea Aksentijević, mag. oec.
Naslov doktorskog rada	Utjecaj ključnih ekonomskih čimbenika na razvojne mogućnosti hrvatskih otoka
Doktorski rad pod naslovom „Utjecaj ključnih ekonomskih čimbenika na razvojne mogućnosti hrvatskih otoka“, doktorandice Dee Aksentijević, mag. oec., zadovoljava sve kriterije izvornog znanstvenog djela, uključujući originalnost i relevantnost istraživačkog pristupa, primijenjene metodologije te interpretacije dobivenih rezultata i spoznaja. Kroz kritičku sintezu relevantne znanstvene literature, doktorandica je oblikovala relevantan teorijski okvir koji integrira suvremene paradigme regionalnog razvoja, s posebnim naglaskom na endogene čimbenike rasta. Takav pristup omogućio je formuliranje jasnih i teorijski utemeljenih istraživačkih hipoteza, koje su u daljnjem istraživanju potvrđene primjenom različitih znanstvenih metoda. Dobiveni nalazi ukazuju na visoku razinu podudarnosti između teorijskih pretpostavki i rezultata provedenih analiza, temeljenih na naprednim metodama poput generalizirane metode momenata (GMM), višekriterijske analize (PROMETHEE II) te panel analize. Rezultati ne samo da potvrđuju postojanje snažne uzročno-posljedične veze između ljudskog kapitala i ekonomskog razvoja hrvatskih otoka, već i jasno naglašavaju ključnu ulogu prometne infrastrukture u jačanju regionalne konkurentnosti. Ovi nalazi imaju važnu implikaciju za daljnje razumijevanje čimbenika koji oblikuju razvoj otoka, što uključuje analizu njihove specifične prostorne i društvene dinamike. Posebno se ističe sposobnost doktorandice u identifikaciji ključnih metodoloških ograničenja disertacijskog istraživanja. Naime, ona je uočila i sustavno analizirala probleme proizašle iz fragmentiranosti statističkih podataka na razini otočnih jedinica, što je zahtijevalo njihovu agregaciju i rigoroznu validaciju. Unatoč tim objektivnim metodološkim izazovima, njezin pažljiv i sustavan pristup obradi podataka omogućio je donošenje pouzdanih i znanstveno utemeljenih zaključaka o razvojnim obilježjima otoka, što dodatno potvrđuje njezinu istraživačku zrelost i metodološku preciznost. Sistematičnom integracijom teorijskih, metodoloških i empirijskih spoznaja, doktorandica je znanstveno argumentirala svoje nalaze unutar šireg područja regionalne ekonomije, istodobno otvarajući prostor za buduća istraživanja razvojnih specifičnosti otoka i otočnih zajednica. Sukladno tome, doktorandica je istaknula potencijalne smjernice za buduća istraživanja, uključujući: (1) proširenje analitičkog okvira na komparativne studije drugih otočnih područja, te (2) operacionalizaciju dodatnih varijabli za dubinsku analizu suprastrukturalnih čimbenika. Ovi prijedlozi demonstriraju njezinu sposobnost kritičke refleksije i anticipiranja budućih istraživačkih pravaca. Kroz dokazivanje postavljenih hipoteza i ostvarivanje ciljeva istraživanja, doktorandica je ostvarila izvorni znanstveni teorijski i aplikativni doprinos. Teorijski doprinos prvenstveno se ogleda u povezivanju suvremenih teorija gospodarskog razvoja s analizom specifičnih obilježja otoka, čime se produbljuje razumijevanje utjecaja ekonomskih čimbenika na njihov razvoj, kao i općenito utjecaja prostorne diferencijacije na regionalne razvojne nejednakosti. Aplikativni doprinos proizlazi iz koncipiranog metodološkog okvira koji integrira kvantitativne i kvalitativne istraživačke pristupe, omogućujući identifikaciju prioritarnih područja za intervenciju i formiranje učinkovitijih javnih politika za poticanje održivog razvoja otočnih gospodarstava. Također, rezultati doktorskog rada pružaju važnu osnovu za unapređenje strategija razvoja regija s razvojnim i prostornim posebnostima, s ciljem smanjenja razvojnih nejednakosti.	

Izv. prof. dr. sc. Saša Čegar, Predsjednik Povjerenstva

Potpis

Rijeka, 23.4.2025.

ZNAJSTVENA RECENZIJA DOKTORSKOG RADA	
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice	Dea Aksentijević
Naslov doktorskog rada	UTJECAJ KLJUČNIH EKONOMSKIH ČIMBENIKA NA RAZVOJNE MOGUĆNOSTI HRVATSKIH OTOKA
Disertacija doktorandice Dee Aksentijević bavi se analizom specifičnih ekonomskih čimbenika koji utječu na razvoj hrvatskih otoka. Glavni ciljevi rada koje je doktorandica postavila uključuju: identifikaciju ključnih ekonomskih čimbenika razvoja otoka (npr. turizam, ljudski kapital, prometna povezanost); analizu njihove povezanosti s gospodarskim rastom; izradu metodološkog okvira za utvrđivanje razvojnih mogućnosti otoka; klasifikaciju otoka u razvojne skupine primjenom višekriterijske analize te predlaganje strateških razvojnih smjernica i politika temeljenih na znanstvenim analizama. Doktorska disertacija sastoji se od sedam međusobno povezanih dijelova, napisanih na 206 stranica. Doktorandica je pri izradi disertacije koristila veliki broj znanstvenih izvora (212), a sadržaj je prikazala i koristeći 54 grafička prikaza (40 tablica, 10 grafikona, tri slike, jedna shema). U uvodu doktorandica objašnjava važnost istraživanja razvojnih izazova hrvatskih otoka. Definira problem, ciljeve i hipoteze disertacije, te ističe nedostatnu primjenu znanstveno utemeljenih metodologija u izradi razvojnih politika za otoke. Postavljena je temeljna znanstvena hipoteza koja glasi: <i>Primjenom odgovarajućih znanstvenih metoda moguće je identificirati koji su ključni razvojni čimbenici i koliki je intenzitet njihova utjecaja na razvoj otoka što predstavlja značajnu podlogu za formiranje odgovarajuće razvojne politike.</i> Uz temeljnu hipotezu, postavljene su i četiri pomoćne hipoteze. Drugo poglavlje s naslovom „Teorijske odrednice ekonomskog razvoja“ analizira temeljne teorije ekonomskog razvoja: od klasičnih preko teorija rasta do suvremenih pristupa (regionalni razvoj, teorije ljudskog kapitala, održivog razvoja i pametne specijalizacije). Poglavlje „Otočni razvoj i pristupi mjerenju otočne razvijenosti“ analizira specifične izazove i prednosti koje otočna područja imaju u kontekstu regionalnog razvoja. Doktorandica razmatra različite metodološke pristupe za mjerenje razvijenosti otoka, uključujući međunarodne i nacionalne indekse te pokazuje da standardni pokazatelji često ne odražavaju realne potrebe otočnih zajednica. Ističe se važnost razvoja složenijih, višedimenzionalnih mjernih alata koji bi uzimali u obzir prostornu izoliranost, sezonalnost gospodarstva i ograničen pristup uslugama. U četvrtom poglavlju, „Analiza i ocjena stanja hrvatskih otoka“, doktorandica provodi detaljnu kvantitativnu analizu socio-ekonomskih pokazatelja za 18 naseljenih hrvatskih otoka. Kroz indikatore poput bruto domaćeg proizvoda po stanovniku, stope zaposlenosti, obrazovne strukture i prometne povezanosti, izrađeni su profili svakog otoka. Posebna se pažnja posvećuje demografskim trendovima, koji ukazuju na starenje stanovništva i iseljavanje mladih kao ključne razvojne prepreke. Analiza također pokazuje velike razlike među otocima u pogledu dostupnosti javnih usluga, komunalne infrastrukture i gospodarske aktivnosti. Na temelju prikupljenih podataka, postavljaju se temelji za kasniju klasifikaciju otoka u razvojne skupine i definiranje ciljanih mjera politike. „Analiza utjecaja ključnih ekonomskih čimbenika na razvoj“ naslov je petog poglavlja koje se fokusira na empirijsko ispitivanje veze između odabranih ekonomskih čimbenika i razine razvijenosti hrvatskih otoka. Primjenom panel analize i linearne regresije, doktorandica analizira utjecaj faktora poput turizma, ljudskog kapitala, obrazovanja, dostupnosti i poduzetništva. Rezultati pokazuju da turizam ima snažan i pozitivan utjecaj na gospodarski razvoj otoka, dok prometna dostupnost značajno pridonosi boljoj povezanosti i većoj privlačnosti za investicije. Ljudski potencijali i obrazovna struktura također se pokazuju kao važni faktori, ali s izraženijim razlikama među pojedinim otocima. Šesto poglavlje, „Metodološki okvir za utvrđivanje razvojnih mogućnosti“, predstavlja prijedlog znanstveno utemeljenog modela za klasifikaciju hrvatskih otoka prema njihovim razvojnim potencijalima. Doktorandica koristi višekriterijsku analizu, konkretno PROMETHEE II metodu, kako bi rangirala otoke na temelju niza indikatora koji obuhvaćaju gospodarske, demografske, infrastrukturne i okolišne čimbenike. Na temelju rezultata, otoci su podijeljeni u razvojne skupine (A, B i C), pri čemu se svakoj skupini preporučuju ciljanje razvojne politike i mjere. U radu se ističe važnost teritorijalnog pristupa koji uzima u obzir specifične potrebe i prednosti svakog otoka, umjesto primjene univerzalnih rješenja. Poglavlje završava prijedlogom smjernica za strateško planiranje, koje bi pomogle donositeljima odluka u oblikovanju učinkovitijih razvojnih politika za otočna područja. „Zaključak“, donosi sintezu ključnih nalaza istraživanja te potvrđuje postavljene hipoteze o utjecaju odabranih ekonomskih čimbenika na razvoj hrvatskih otoka.	

Iako disertacija donosi vrijedan doprinos razumijevanju i planiranju razvoja hrvatskih otoka, ovakav pristup suočava se s nekoliko mogućih ograničenja koje navodi i doktorandica. Dostupnost i ažurnost statističkih podataka za otoke često je ograničena, osobito na lokalnoj razini, što može utjecati na preciznost analize i pouzdanost zaključaka. Kvantitativni modeli, poput PROMETHEE II, iako korisni za rangiranje i klasifikaciju, ne mogu u potpunosti obuhvatiti sve socio-kulturne, povijesne i institucionalne specifičnosti pojedinih otoka koje često imaju velik utjecaj na razvojne procese. Također, višekriterijska analiza temelji se na vrednovanju i ponderiranju pokazatelja, što uvijek uključuje određenu razinu subjektivnosti — bez obzira na primijenjene metode određivanja težina. Nadalje, razvojna dinamika otoka podložna je brzim promjenama (npr. zbog turističkih sezona, migracija ili promjena u prometnoj povezanosti), pa rezultati analize mogu imati ograničenu trajnu primjenjivost ako se ne ažuriraju redovito. Konačno, primjena predloženog modela u oblikovanju javnih politika zahtijeva institucionalnu volju, kapacitete i koordinaciju različitih razina vlasti, što može biti izazovno u praksi. Međutim, navedena ograničenja prilika su za buduća istraživanja koja doktorandica može napraviti.

Znanstveni doprinos disertacije ogleda se u razvoju i primjeni sveobuhvatnog teorijsko-metodološkog okvira za analizu razvojnih potencijala hrvatskih otoka. Doktorandica je na temelju teorija regionalnog razvoja, endogenog rasta i specifičnih obilježja otočnih prostora formulirala model koji objedinjuje kvantitativne i kvalitativne pokazatelje te koristi napredne metode višekriterijskog odlučivanja (PROMETHEE II). Time se proširuje postojeće znanstveno znanje o kompleksnosti regionalnog razvoja u specifičnom otočnom kontekstu i doprinosi interdisciplinarnom pristupu unutar ekonomije i održivog razvoja. Aplikativni doprinos disertacije očituje se u konkretnim rezultatima analize koji omogućuju donošenje ciljanih i učinkovitijih razvojnih politika za hrvatske otoke. Klasifikacija otoka u razvojne skupine, identifikacija ključnih razvojnih čimbenika i predložene strateške smjernice mogu služiti kao alat državnim i lokalnim tijelima u planiranju mjera za ravnomjerniji razvoj, jačanje ekonomske otpornosti i smanjenje depopulacije. Dodatno, izrađeni metodološki model moguće je prilagoditi i primijeniti na druge marginalizirane ili izolirane regije, što daje disertaciji i širi praktični značaj.

Doktorska disertacija Dee Aksentijević predstavlja iznimno kvalitetno i sveobuhvatno istraživanje koje se odlikuje precizno i jasno definiranom znanstvenom svrhom, pažljivo konstruiranim istraživačkim pitanjima i izvrsno oblikovanim metodološkim okvirom. Primjena višekriterijske analize, uz korištenje empirijskih podataka za 18 hrvatskih otoka, svjedoči o visokom stupnju analitičke preciznosti i metodološke zrelosti doktorandice. U radu je pokazano duboko razumijevanje teorija regionalnog razvoja i sposobnost njihove prilagodbe specifičnostima otočnih prostora, čime je ostvaren značajan doprinos kako znanosti, tako i praksi javnih politika.

Doktorandica je kroz izradu disertacije pokazala i dokazala sposobnost za samostalni znanstveno-istraživački rad, kritičko promišljanje i inovativno metodološko oblikovanje složenih problema. S obzirom na zavidnu postignutu razinu znanja i akademsku zrelost, nema sumnje da će doktorandica u svojoj budućoj karijeri ostvariti zapažen doprinos u području regionalne ekonomije i održivog razvoja.

Prof.dr.sc. Zoran Ježić, član Povjerenstva

Potpis

Doc. dr. sc. Gorana Mudronja, član
Sveučilište u Rijeci, Pomorski fakultet

Rijeka, 22.04.2025.

ZNAKSTVENA RECENZIJA DOKTORSKOG RADA	
Titula, ime i prezime doktoranda/doktorandice	Dea Aksentijević, mag. oec.
Naslov doktorskog rada	Utjecaj ključnih ekonomskih čimbenika na razvojne mogućnosti hrvatskih otoka
Doktorska disertacija kandidatkinje Dee Aksentijević s naslovom „Utjecaj ključnih ekonomskih čimbenika na razvojne mogućnosti hrvatskih otoka“ predstavlja izvorni znanstveni rad koji obrađuje nedovoljno razrađenu problematiku razvoja hrvatskih otočnih gospodarstava, s posebnim naglaskom na specifičnosti i izazove koji obilježavaju njihova razvojna pitanja. U radu je potvrđena glavna znanstvena hipoteza: <i>Primjenom odgovarajućih znanstvenih metoda moguće je identificirati koji su ključni razvojni čimbenici i koliki je intenzitet njihova utjecaja na razvoj otoka što predstavlja značajnu podlogu za formiranje odgovarajuće razvojne politike</i> te su predložene razvojne smjernice za otoke koje mogu pridonijeti ubrzanom i ravnomjernom gospodarskom i društvenom razvoju, uz očuvanje ekološke ravnoteže. Osim temeljne znanstvene hipoteze, doktorandica Dea Aksentijević postavila je i potvrdila četiri pomoćne hipoteze: Postoji pozitivna veza između ljudskog kapitala i ekonomskog razvoja otoka; Prometna povezanost utječe na ekonomski razvoj otoka; Turizam ima značajan utjecaj na razvoj otoka, ali su razvijeniji oni otoci koji imaju složeniju gospodarsku strukturu; Mjerama ekonomske politike može se utjecati na razvoj otoka. Kako bi se dokazale glavna hipoteza i pomoćne hipoteze, doktorandica je primijenila sljedeće metode: Generaliziranu metodu momenata u dva koraka (GMM) kako bi dokazala utjecaj turizma, ljudskog kapitala i mjera ekonomske politike na gospodarski rast 18 hrvatskih otoka i jednostavnu linearnu regresiju s OLS procjenjiteljem za dokazivanje utjecaja prometne povezanosti, turizma i kretanja stanovnika na ekonomski rast otoka. Potom je izračunala Herfindahl-Hirschmann-ov indeks i indeks ogive kako bi se utvrdila uloga pojedinih gospodarskih sektora u otočnim gospodarstvima. Doktorandica je potom rangirala otoke primjenom višekriterijske analize te ih grupirala u 4 razvojne skupine. Zatim je provela anketno ispitivanje eksperata kako bi se odredile relativne važnost pojedinih kriterija za svaki od razmatranih razvojnih scenarija nakon čega je provela analizu razvojnih potreba otoka te višekriterijsku analizu kako bi se procijenile razvojne mogućnosti otočnih razvojnih skupina i oblikovale strateške razvojne smjernice. Temeljni znanstveni doprinos ove doktorske disertacije ogleda se u razvoju metodološkog okvira za analizu otočnih gospodarstava, koji uključuje primjenu teorijskih modela rasta i višedimenzionalno ocjenjivanje razvijenosti otoka. Autorica uspješno kombinira ekonomske, društvene, infrastrukturne, suprastrukturne i okolišne pokazatelje s mišljenjima eksperata, čime omogućuje cjelovit pristup strateškom planiranju razvoja otočnih regija. Teorijski doprinos očituje se u povezivanju razvojnih teorija s izazovima specifičnim za otoke, dok je aplikativni doprinos vidljiv u rangiranju otoka i formuliranju smjernica za njihov održivi razvoj. Dobiveni rezultati relevantni su za znanstvenu zajednicu i donositelje javnih politika u području regionalnog razvoja. Doktorski rad predstavlja originalno znanstveno istraživanje usmjereno na aktualnu i u znanstvenoj literaturi nedovoljno istraženu temu. Doktorandica demonstrira visok stupanj analitičnosti pri čemu sustavno gradi argumentaciju temeljenu na relevantnim teorijskim i empirijskim izvorima. Tekst doktorske disertacije obiluje citatima i parafraziranim tuđim spoznajama, što pridonosi jasnoći i znanstvenoj utemeljenosti izloženih stavova. Doktorandica dosljedno i korektno primjenjuje harvardski stil citiranja prilikom preuzimanja tuđih spoznaja. Literatura obiluje znanstvenim i stručnim radovima koji su u funkciji ostvarivanja postavljenih ciljeva i hipoteza (212 izvora). Doktorandica Dea Aksentijević pokazala je sposobnost povezivanja teorijskih spoznaja s ekonomskom analizom u definiranju razvojnih mogućnosti hrvatskih otoka. Može se zaključiti da je kandidatkinja Dea Aksentijević, mag. oec. u doktorskoj disertaciji s naslovom „Utjecaj ključnih ekonomskih čimbenika na razvojne mogućnosti hrvatskih otoka“ ostvarila svrhu i cilj istraživanja te dala izvorni znanstveni doprinos u teorijskom i aplikativnom smislu.	

Doc. dr. sc. Gorana Mudronja, član

Potpis